

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

YASAMA DÖNEMİ

24

YASAMA YILI

3

DIŞİŞLERİ KOMİSYONU

TUTANAK DERGİSİ

30 Mayıs 2013 Perşembe

DIŞIŞLERİ KOMİSYONU
GÖRÜŐME TUTANAKLARI

30 Mayıs 2013 Perşembe

----0----

K O N U

	<u>Sayfa</u>
Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti Adına Jandarma Genel Komutanlığı ile Moğolistan Hükümeti Adına Moğolistan İç Kuvvetler Komutanlığı Arasında Eğitim ve Öğretim Alanında İşbirliğine İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/772)	1:3
Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Rusya Federasyonu Hükümeti arasında Türkiye Cumhuriyeti Topraklarında Bulunan Rus Defin Yerleri ile Rusya Federasyonu Topraklarında Bulunan Türk Defin Yerleri Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/776)	3:8
Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Yemen Cumhuriyeti Hükümeti arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/773)	8:12
Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Yemen Cumhuriyeti Hükümeti arasında Teknik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/775)	12:15
Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Şili Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gümrük Konularında İşbirliği ve Karşılıklı Yardım Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/777)	15:16

İ Ç İ N D E K İ L E R

	<u>Sayfa</u>
BİRİNCİ OTURUM	1:17
Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti Adına Jandarma Genel Komutanlığı ile Moğolistan Hükümeti Adına Moğolistan İç Kuvvetler Komutanlığı Arasında Eğitim ve Öğretim Alanında İşbirliğine İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı	1:3
Büyükelçi Emine Birnur FERTEKLİGİL (Dışışleri Bakanlığı Müsteşar Yardımcısı)	1:2
M. Bahrettin DEMİNER (İçişleri Bakanlığı Müsteşar Yardımcısı)	2
Madde 1, 2, 3	2
Önerge	2:3

Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Rusya Federasyonu Hükûmeti arasında Türkiye Cumhuriyeti Topraklarında Bulunan Rus Defin Yerleri ile Rusya Federasyonu Topraklarında Bulunan Türk Defin Yerleri Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı	3:8
Büyükelçi Emine Birnur FERTEKLİGİL (Dışışleri Bakanlığı Müsteşar Yardımcısı)	3, 4, 6:7
Hâkim Tuğgeneral A. Akif VURUCU (Milli Savunma Bakanlığı Müsteşar Yardımcısı)	3, 4:5, 6, 7
Osman Oktay EKŞİ (İstanbul)	3:4, 5
Sinan OĞAN (İğdır)	4, 6, 7:8
Osman Taney KORUTÜRK (İstanbul)	4, 5, 7
Tuncer AYDIN (Milli Savunma Bakanlığı Şehitlik Şube Müdür Yardımcısı)	5
Aytuğ ATICI (Mersin)	6, 8
Tunca TOSKAY (Antalya)	7
Madde 1, 2, 3	8
Önerge	8
Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ve Yemen Cumhuriyeti Hükûmeti arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı	8:12
Büyükelçi Emine Birnur FERTEKLİGİL (Dışışleri Bakanlığı Müsteşar Yardımcısı)	8:9, 9
Mustafa FIRAT (Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı Müsteşar Yardımcısı)	9
Aytuğ ATICI (Mersin)	9:11
Osman Aşkın BAK (İstanbul)	10
Madde 1, 2, 3	11
Önerge	12
Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ve Yemen Cumhuriyeti Hükûmeti arasında Teknik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı	12:15
Büyükelçi Emine Birnur FERTEKLİGİL (Dışışleri Bakanlığı Müsteşar Yardımcısı)	12:13
Harun TUNCER (TİKA Başkan Yardımcısı)	12, 13, 14:15
Aytuğ ATICI (Mersin)	13
Sinan OĞAN (İğdır)	13, 14:15
Şaban DİŞLİ (Sakarya)	13, 14
Burhan KAYATÜRK (Van)	13:14
Osman Oktay EKŞİ (İstanbul)	14
Madde 1, 2, 3	15
Önerge	15
Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Şili Cumhuriyeti Hükûmeti Arasında Gümrük Konularında İşbirliği ve Karşılıklı Yardım Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı	15:16
Büyükelçi Emine Birnur FERTEKLİGİL (Dışışleri Bakanlığı Müsteşar Yardımcısı)	15
Mehmet GÜZEL (Gümrük ve Ticaret Bakanlığı Müsteşar Yardımcısı)	16
Aytuğ ATICI (Mersin)	16
Madde 1, 2, 3	16
Önerge	16

Açılma Saati: 11.32
Kapanma Saati: 12.43

30 Mayıs 2013 Perşembe

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 11.32

BAŞKAN : Volkan BOZKIR (İstanbul)

BAŞKAN VEKİLİ : Muhammed ÇETİN (İstanbul)

SÖZCÜ : Osman Aşkın BAK (İstanbul)

KÂTİP : Gönül BEKİN ŞAHKULUBEY (Mardin)

_____0_____

BAŞKAN - Dışışleri Komisyonunun 24' üncü Yasama Dönemi Üçüncü Yasama Yılı 24' üncü Toplantısını açıyorum.

Bugün, 5 uluslararası anlaşmayı görüşmeyi planlıyoruz.

Gündemin ilk sırasında, Moğolistan ile imzaladığımız askerî personelin eğitim ve öğretimde iş birliğine ilişkin protokol bulunuyor.

Gündemin 2'nci sırasında, Rusya ile imzalanan her iki ülke topraklarında bulunan Türk ve Rus defin yerlerine ilişkin anlaşmayı görüşeceğiz.

Gündemin 3' üncü sırasında, Yemen ile imzaladığımız hava ulaştırma anlaşmasını görüşmeyi planlıyoruz.

Gündemin 4' üncü sırasında, yine yemen ile imzalanan teknik iş birliği anlaşması var.

Son olarak gündemin 5'inci sırasında, Şili ile imzaladığımız gümrük konularında iş birliği ve karşılıklı yardım anlaşmasını görüşmeyi planlıyoruz.

Basın mensuplarına teşekkür ediyorum.

Gündemin maddelerine geçeceğim.

Gündemin 1'inci maddesinde, Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti Adına Jandarma Genel Komutanlığı ile Moğolistan Hükümeti Adına Moğolistan İç Kuvvetler Komutanlığı Arasında Eğitim ve Öğretim Alanında İşbirliğine İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı bulunmakta. (1/772) esas numaralı Tasarı 25 Nisan 2013 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulmuştur, 6 Mayıs 2013 tarihinde de Komisyonumuza havale edilmiştir.

Sözü Dışışleri Bakanlığımıza veriyorum.

Büyükelçi Fertekligil, buyurun.

DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI BÜYÜKELÇİ EMİNE BİRNUR FERTEKLİĞİL – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Her şeyden önce Komisyonun değerli üyelerini saygıyla selamlamak istiyorum.

Ülkemiz ile Moğolistan arasındaki güvenlik iş birliğinin hukuki alt yapısı 7 Nisan 1997 tarihli Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti İçişleri Bakanlığı ile Moğolistan Hükümeti Devlet Polis Dairesi Arasında İşbirliği Anlaşması ile oluşturulmuştur. Ayrıca, güvenlik iş birliğimizin yasal çerçevesini geliştirmek amacıyla terörle mücadelede iş birliği anlaşması da 2010 yılında imzalanmıştır. Son olarak, Sayın Başbakanımızın geçtiğimiz Nisan ayında gerçekleştirdiği Moğolistan ziyareti sırasında güvenlik iş birliği anlaşması da imzalanmıştır. Bu suretle Moğolistan'la olan güvenlik alanındaki iş birliğimizin hukuki altyapısı takviye edilmiştir. Bu güvenlik iş birliği çerçevesinde, Moğol kolluk kuvvetleri personeline yönelik olarak eğitim kursları düzenlenmekte, kapasite geliştirme çalışmaları yapılmakta ve teknik yardımlarda bulunmaktadır. 1997 tarihli iş birliği anlaşması çerçevesinde Moğol öğrenciler polis akademimizde öğrenim görmektedir. Hâlihazırda 42 Moğol öğrencisi bu akademiden başarıyla mezun olmuştur. Etkin bir şekilde yürütülen güvenlik iş birliğimizi daha da geliştirmek amacıyla Türkiye Cumhuriyet Hükümeti Adına Jandarma Genel Komutanlığı ile Moğolistan Hükümeti Adına Moğolistan İç Kuvvetler Komutanlığı Arasında Eğitim ve Öğretim Alanında İşbirliğine İlişkin Protokol Kasım 2012'de Ulan Bator'da imzalanmıştır. Bu protokol ile Türkiye Cumhuriyeti Jandarma Genel Komutanlığı ve Moğolistan İç Kuvvetler Komutanlığı arasında karşılıklı olarak eğitim ve öğretim faaliyetlerinin düzenlenmesi amaçlanmaktadır. Bu, güvenlik iş birliğimize de olumlu katkı sağlayacak bir projedir. Moğolistan tarafı henüz bu anlaşmayı onaylamamıştır.

Arz ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

İçişleri Bakanlığı Müsteşar Yardımcısı Sayın Mustafa Demirer, buyurun.

İÇİŞLERİ BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI MUSTAFA BAHRETTİN DEMİRER – Sayın Başkanım, Komisyonumuzun değerli üyeleri ve kıymetli hazırun; ben de Sayın Büyükelçimiz gibi sözlerime hepinize saygılar sunarak başlıyorum.

Kendileri lütfettiler, konuyu açıkladılar, buna ilave edilebilecek çok fazla bir husus yok. Ben sadece sizlere hitap edebilmenin zevkine varmak için birkaç cümle söylemek istiyorum. Bunlardan birincisi, bu anlaşma, aslında, Türkiye Cumhuriyeti Genelkurmay Başkanlığı ile Moğolistan Silahlı Kuvvetleri Genelkurmay Başkanlığı arasında 2 Aralık 1999 tarihinde imzalanan askerî eğitim iş birliği anlaşması çerçevesi içerisinde yapılmıştır. Bunu malumaten arz etmek istiyorum.

Ayrıca, tabii, çok köklü bir tarihî olan Jandarma Genel Komutanlığımızın kendisi gibi askerî statülü diğer kolluk kuvvetleriyle çok geniş bir iş birliği var. Bu meyanda, dünyada mevcut 56 ülke jandarma teşkilatından 36'sı ile çeşitli iş birliği anlaşmalarımız, bunlarla devam eden çalışmalarımız mevcut. Sizlerin de malumatınız olduğu üzere, bahsedilen ve Jandarma Genel Komutanlığımız adına Genel Plan ve Prensipler Başkanı Sayın Tuğgeneral Güray Alpar ve mukabil olarak Moğolistan İç Kuvvetler Komutanlığı Kurmay Başkanı Tuğgeneral tarafından imzalanan protokol, gerçekten her türlü şey düşünüldükçe çok teferuatıyla imzalanmış bir protokol.

Bilindiği üzere, Moğolistan ile Türkiye çok uzaktan fakat tarih olarak birbirleriyle yakın ülkeler. Cengiz İmparatorluğu'nun bir adı da Türk Moğol İmparatorluğu olarak anıldığından, bu protokol inşallah bu iki devlet arasında, devletimizle Moğolistan arasındaki ilişkilerin güçlendirilmesine çok yardımcı olacaktır.

Arz ederim efendim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Söz almak isteyen üyelerimiz var mı?

Söz almak isteyen üyemiz olmadığı dikkatle tasarının tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Tasarının maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Tasarının maddelerini okutuyorum:

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ ADINA JANDARMA GENEL KOMUTANLIĞI İLE MOĞOLİSTAN HÜKÜMETİ ADINA MOĞOLİSTAN İÇ KUVVETLER KOMUTANLIĞI ARASINDA EĞİTİM VE ÖĞRETİM ALANINDA İŞBİRLİĞİNE İLİŞKİN PROTOKOLÜN ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TASARISI

MADDE 1– (1) 13 Kasım 2012 tarihinde Ulanbator'da imzalanan “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti Adına Jandarma Genel Komutanlığı ile Moğolistan Hükümeti Adına Moğolistan İç Kuvvetler Komutanlığı Arasında Eğitim ve Öğretim Alanında İşbirliğine İlişkin Protokol”ün onaylanması uygun bulunmuştur.

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 2– (1) Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 3– (1) Bu kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Tasarının tümünü oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Özel sözcülerle ilgili önergeyi okutuyorum.

Dışişleri Komisyonu Başkanlığına

(1/772) esas numaralı Kanun Tasarısı'nın Komisyon raporu hakkında İstanbul Milletvekili Ahmet Berat Conkar, İstanbul Milletvekili İsmail Safi ve Sakarya Milletvekili Şaban Dişli'nin özel sözcüler olarak atanmasını teklif ederim. 30/05/2013

Volkan Bozkır

İstanbul

Dışişleri Komisyonu Başkanı

BAŞKAN - Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

İçişleri Bakanlığı temsilcilerine teşekkür ediyorum.

Gündemin 2'inci maddesine geçiyoruz.

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Rusya Federasyonu Hükümeti arasında Türkiye Cumhuriyeti Topraklarında Bulunan Rus Defin Yerleri ile Rusya Federasyonu Topraklarında Bulunan Türk Defin Yerleri Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı. (1/776) esas numaralı tasarı 7 Mayıs 2013 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulmuştur, 17 Mayıs 2013 tarihinde de Komisyonumuza havale edilmiştir.

Buyurun Sayın Ferteklil.

DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI BÜYÜKELÇİ EMİNE BİRNUR FERTEKLİĞİL – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

2009 yılında Millî Savunma Bakanlığımızın talebi üzerine Krasnoyarsk'ta bulunan şehitliğimizde bir anıt inşa edilmesi ve Vladivostok ve Petrovski Türk mezarlıklarının künye tespitlerinin yapılması amacıyla Rus makamları nezdinde izin talebinde bulunulmuştur. Bu talebimiz üzerine Rusya Federasyonu şehitlik konusunda ülkelerimiz arasında bir anlaşma imzalanmasını önermiş ve bu önerimiz Millî Savunma Bakanlığımızca uygun bulunmuştur. Bu çerçevede hazırlanan Türkiye Cumhuriyet Hükümeti ile Rusya Federasyonu Hükümeti Arasında Türkiye Cumhuriyeti Topraklarında Bulunan Rus Defin Yerleri ile Rusya Federasyonu Topraklarında Bulunan Türk Defin Yerleri Hakkında Anlaşma metninin taslağı Rusya Federasyonu tarafından 2009 yılında iletilmiştir ve yapılan müzakereler sonucunda üzerinde bir mutabakat sağlanmıştır. 3 Aralık 2012 tarihinde başbakanlar düzeyinde İstanbul da düzenlenen Türkiye-Rusya Federasyonu Üst Düzey İşbirliği Konseyi'nin toplantısı sırasında iki ülkenin dışişleri bakanları tarafından imzalanmıştır. Anlaşma, iki ülkenin birbirlerinin ülkesinde şehit olmuş askerlerinin defin yerlerinin bulunmasına, bu amaçla bilgi değişimine, bu yerlerin düzenlenmesine, korunmasına, gerektiği takdirde naaşlarının nakledilmesine ve yeniden defnedilmesine, bu yerlerin ziyaret edilmesine ilişkin düzenlemeler içermektedir. Ayrıca, anlaşmanın uygulanmasına ilişkin faaliyetlerin eş güdümünün sağlanması ve ortak karar alınması amacıyla da bir ortak komisyon bu anlaşmaya göre teşkil edilmektedir. Bu anlaşmayla Rusya Federasyonunun Krasnoyarsk bölgesinde defnedilen Türk askerlerinin aziz hatıralarına hürmeten bir şehitlik anıtı inşa edilmesi, ayrıca Vladivostok, Petrovski ve Hirov şehirlerinde bulunan Türk askerlerinin mezarlarının künye tespitlerinin yapılması ve ardından bu şehirlerde de birer anıt inşa edilmesi, ayrıca mezar kalıntıları bulunursa bu yerlerde de şehitlik tesis edilmesi öngörülmektedir.

Ayrıca, Kazan Başkonsolosluğumuzca da Birinci Dünya Savaşı'nda o bölgede hayatlarını kaybeden askerlerimizin mezarları hakkında bir araştırma başlatılmıştır. Bu araştırma sonucunda bu bölgede de eğer gerekli koşullar oluşursa bir şehitlik tesis edilmesi ve anıt inşa edilmesi gündeme getirilebilecektir.

Arz ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Millî Savunma Bakanlığı Müsteşar Yardımcısı Sayın Tuğgeneral Akif Vurucu, buyurun efendim.

MİLLÎ SAVUNMA BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI HÂKİM TUĞGENERAL A. AKİF VURUCU – Sayın Başkanım, açıklamalara katılıyoruz.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Ekşi, buyurun.

OSMAN OKTAY EKŞİ (İstanbul) – Sayın Başkanım, teşekkürlerimi sunuyorum.

Bu anlaşmanın metnine bakınca sanki sadece Türkiye de... Daha doğrusu çeşitli yerlerde şehit düşmüş askerlerimizin gerçekten hepimiz için aziz olan anılarını bu şekilde, bize düşen saygıyla ortaya çıkarmak amacıyla sanki bir mutabakata varılmış gibi görünüyor bana ama resmin acaba tamamı karşımızda mı, doğrusunu isterseniz o konuda bir tereddüdüm oldu. O nedenle bazı sorularım olacak Sayın Başkan.

Bendenizin bildiği yanlış değilse Türklerle Ruslar arasında bir hayli savaş yaşanmıştır. Bunlardan önemli bir kısmı da şu anda millî sınırlarımız dışında kalan topraklarda meydana gelmiştir. Tabii, o nedenle de orada şehit düşen askerlerimizin anılarını yaşatabilecek anıtlara ihtiyaç var. Tabii, aynı şekilde o nitelikte mezarların da bir şekilde düzenlenmesi sanıyoruz ki hepimizin kabul edeceği bir görevdir. Ancak, yine tarih bize, Türkiye topraklarına kadar girmiş Rus askerlerinin de burada savaş verdiğine ilişkin gerçekleri gösteriyor. Bunlardan en önemlisi sanıyorum ki 1876 yılında Ayastefanos Anlaşması'nın -bugünkü Yeşilköy civarındaki bir yerde- sonucu olarak Ruslar tarafından dikilen pek muazzam bir anıttır. Bu bildiğim sanıyorum ki doğru, ona göre, Rusların her kazandıkları büyük zaferi bir anıtlarla, bir kiliseyle, benzeri, ilahihaye yaşayacağını düşündükleri bir kalıcı eserle sabitleme konusunda duyarlılıkları var.

Bu sözünü ettiğim Ayastefanos Anlaşması'nın arkasından orada inşa edilen, pek muazzam olduğu kitaplarda yazılı anıt da - yine konuya ilgi duyanların bildiğini düşünüyorum, 1914 yılında olması gerekir, hafızam eğer yanıltmıyorsa beni- İttihat ve Terakkinin bunu bir ulusal onur meselesi yapması nedeniyle, bu anıtın orada 1876'dan itibaren yahut 1877'den, dikildiği tarihten itibaren orada bulunmasını bir ulusal onur meselesi olarak algıladıkları için onu ortadan kaldırmaya karar vermişlerdir ve gerçekten yıkımı zor olan bir iş İttihat ve Terakkinin o kararı sonunda gerçekleştirmiştir yani anıt yıkılmıştır.

Şimdi, merak ettiğim husus şu: Tabii, o anıt vesilesiyle orada Rus askerlerinin de defnedildikleri bir muhit var mıydı, bir şey var mıydı onu bilemiyorum çünkü benim okuduklarımda içinde buna ilişkin bir bilgi yoktu ama acaba diyorum, bu anlaşma bir şekilde o anıt meselesini Ruslar açısından tazeleyici bir araç hâline gelir mi? Gelir ise bunun iki ulusun duyarlılıklarının çatıştığı bir nokta şeklinde karşımıza çıkması ihtimali yok mu? Birinci sorum bu Sayın Başkan.

İkinci sorum da, bu anlaşmanın Türkiye topraklarında acaba Ruslar tarafından yapılacak mezar, anıt nitelikli tespit edilmiş bir yer var mı ortaya çıkarılacak? Bunu öğrenmemiz mümkün mü?

Birinci Dünya Savaşı döneminde, bilindiği gibi Sarıkamış Harekâtı ve doğu da çeşitli yerlerde Ruslarla askerimizin karşılaştığı bir tarihî gerçektir. Acaba diyorum, bu müsademeler nedeniyle meydana gelen Rus zayıfatı şimdi, böyle bir noktaya bu anlaşma vesilesiyle götürecektir midir iki devleti? Bunları öğrenmeye ihtiyacım var.

Teşekkür ederim Sayın Başkan.

BAŞKAN – Muhterem Ağan, buyurun.

SİNAN OĞAN (İğdir) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Sayın Ekşi'nin paralelinde benim de sorum olacak. Hakikaten de bizim en çok savaştığımız komşumuz Rusya Federasyonu. Yani, beş yüz küsur yıllık diplomatik ilişkilerimizin elli yılına yakınına, savaştığımız, savaşlarla geçirmişiz. Hem kendi topraklarımızda, mevcut bugünkü topraklarımız içerisinde hem de onun ötesinde. Elimizde bir envanter var mıdır yani Rusya Federasyonu içerisinde Türk şehitliklerinin olduğu veya tahmin edildiği yerleri gösteren bir harita, bir envanter var mıdır? Aynı şekilde, Rusların da işgali altında tuttuğu, benim de doğum yerim olan İğdir, Kars gibi noktalar yine bu anlaşma içerisinde herhangi bir anıt vesair yapılması düşünülen yerler midir?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Korutürk, sizin de paralel bir müdahaleniz mi var yoksa ayrıca...

OSMAN TANEY KORUTÜRK (İstanbul) – Oktay Ekşi'ninkiyle bağlantılı.

BAŞKAN – Hayhay, buyurun.

OSMAN TANEY KORUTÜRK (İstanbul) – Sayın Başkan, Sayın Ekşi uzun ve ayrıntılı bir şekilde bu konuyu aktardı, hangi konu olduğunu, ben de aynı konuda çok daha kısa bir şey soracağım. Şimdi, bu anlaşmayla Ayastefanos'ta vaktiyle yapılmış olan ve 14 Kasım 1914'te yıktırılmış bulunan anıtın yeniden yapılması bu anlaşmayla gündeme geliyor mu veya buna imkân veriliyor mu? Bunu sormamdaki sebebi de açıklayayım: Eğer böyleyse biz Cumhuriyet Halk Partisi olarak bu anlaşma taslağına muhalif olacağız, eğer böyle değilse bir muhalefetimiz olmayacak fakat bu konudaki kararımızı da vermek için hükümet adına bize burada verilen bilgiye bakacağız, ona itibar edeceğiz. Eğer "Yok." diyorlarsa "Yok."u doğru kabul edeceğiz ve muhalefet şerhinde bulunmayacağız, "Var." diyorlarsa muhalefet şerhinde bulunacağız. Bunu anlamak için bu Ayastefanos Anıtı'nın yeniden ihdası, yeniden yapılması şeklinde bir imkân sağlıyor mu bu anlaşma onu sormak istiyorum somut olarak?

Çok teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Fertekli, buyurun.

DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI BÜYÜKELÇİ EMİNE BİRNUR FERTEKLİGİL – Efendim, Millî Savunma Bakanlığımız uygun görürseniz bu konudaki ayrıntıları bilgileri sunsunlar.

BAŞKAN – Tabii.

Sayın Generalim, buyurun.

MİLLÎ SAVUNMA BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI HÂKİM TUĞGENERAL A. AKİF VURUCU – Sayın Başkanım, öncelikle Ayastefanos'ta dikilen, Rus askerleri anısına yapılmış olan anıtın yeniden inşasıyla ilgili olarak Rus tarafından intikal eden bu anlaşmanın hazırlanması safhasında bir bilgi yok ancak her iki tarafın kendi ülkesinde diğer tarafın askerlerinin eğer defin yerleri varsa bunların yeniden inşası ya da bunlar anısına anıt yapılması anlaşmanın kapsamı içerisinde. Ancak, yine anlaşmanın gerekçesinde Birinci Dünya Savaşı olarak, Birinci Dünya Savaşı yıllarında esir düşen, şehit olan askerler anısına yapılması düşünülüyor

bu anıtların. Diğer, bundan önceki dönemi kapsamayacağını değerlendiriyoruz ancak iki ülke arasındaki anlaşma kapsamında yetkililerin yapacağı çalışmaların neler olabileceğini şimdiden bilemiyorum. Bu konuda uzman arkadaşım yapılan hazırlık çalışmalarındaki bilgisini sizinle paylaşabilir.

Buyurun Tuncer Bey.

BAŞKAN – Buyurun.

MİLLÎ SAVUNMA BAKANLIĞI ŞEHİTLİK ŞUBE MÜDÜR YARDIMCISI TUNCER AYDIN – Biz, hanımefendinin bahsettiği Vladivostok, Krasnoyarsk, Petroski bölgelerinde mezarlarımız var düşüncesiyle araştırmalar yaparken Rus makamlarının anlaşma teklifiyle karşılaştık, ısrarcı oldular. Bu anlaşmaları yaparken bize “Şurada anıtlarımız var, burada askerimiz var, burada mezarımız var.” demediler, biz sadece şu bölgelerde mezarımız olabileceğini, bunları araştıracağımızı söyledik. Krasnoyarsk’ta nitekim bir tane anıtımız var 1915 yılında yapılmış olan. Bu mevcut anıt şu anda restoreye ihtiyaç duyuyor; dört ülke adına dikilmiş, bir tarafında Almanca -bir tarafında Avusturya, bir tarafında Macaristan- bir tarafında eski dille Osmanlıca yazılmış kitabeler var. Osmanlıca kitabenin şu anda okunamaz durumda olduğunu biliyoruz. Millî Savunma Bakanlığına Rus makamları tarafından intikal etmiş herhangi bir bilgi, belge, envanter yok Türkiye Cumhuriyeti’ndeki mezar sayısı, anıt sayısı konusunda. Biz, sadece yapılan yazışmalardan dolayı Gelibolu’da bir tane anıtları olduğunu biliyoruz, son beş yıla kadar da Gelibolu Belediyesinin baktığını ve parasının Rus tarafından ödendiğini biliyoruz. Bizim sadece amacımız, burada mezarlar bulunursa- bahsedilen bölgelerde- bunları ihya etmek ve anıtlarına birer tane anıt yapmak idi. Biz zaten hiç Rus makamlarıyla doğrudan muhatap olmadık, mutabakat çalışmalarımız Dışişleri Bakanlığımızın değerli katkılarıyla yürümüştür. Bize, Millî Savunma Bakanlığına resmen yansıyan bir talepleri olmamıştır efendim.

BAŞKAN – Siz de sorunuzun devamı niteliğinde galiba...

OSMAN TANEY KORUTÜRK (İstanbul) – Evet Başkanım.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Korutürk.

OSMAN TANEY KORUTÜRK (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, şimdi, bu anlaşmanın maddelerine baktığımız zaman 2’nci maddede “İşbirliği Alanları” başlığı altında, 2’nci maddenin 1’inci fıkrasında... Gerçi “Birinci ve İkinci Dünya savaşları” dedikten sonra ve diğer askerî savaşlar sonucu hayatını kaybetmiş askerlerin naaşlarından bahsediyor. Ayastefanos Anıtı demiş olduğumuz anıt 1877-1878 Osmanlı-Rus Savaşı sonucu Osmanlının mağlubiyeti üzerine Rusların Türkiye’de bir gösteri yapmak üzere, bir varlık göstermek üzere diktikleri çok görkemli bir anıt, daha görkemli olması isteniyormuş, o sırada Padişahın da müdahalesiyle bunun biraz daha az görkemli olmasına çalışılmış ama çok görkemli. Bunun gerekçesi şu, diyor ki : “Bu savaş sırasında çok büyük can kaybı oldu. Can kaybı sırasında binlerce Rus askerî telef oldu, bu askerlerin cenazeleri sağda, solda dağınık yerde, “ossuaire” dedikleri bir kemik toplama bölgesi yapıp oraya da anıt yapalım.” Dolayısıyla, defin yeri yani burası. Bu defin yerine Ayastefanos anıtının yapılması bu anlaşmada imkân dâhiline giriyor gibi görüyoruz. Giriyor mu girmiyor mu onu soruyorum ki muhalif kalalım mı, kalmayalım mı? Ayastefanos’ta bir Rus anıtı -“Ayastefanos” dedikleri Yeşilköy biliyorsunuz- yapılacak mı, yapılmayacak mı? Yapılması konusunda Hükümetin icazeti var mı, yok mu onu anlayalım, ona göre ya muhalif olacağız, ya olmayacağız, onu arz etmek istiyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Ekşi, buyurun.

OSMAN OKTAY EKŞİ (İstanbul) – Sayın Başkan, Dışişleri Bakanlığı sözcüsü sayın büyükelçi konunun esas itibarıyla Millî Savunma Bakanlığının alanı içine girdiğini ifade ettiler. Böylece Dışişleri Bakanlığı kendisini konunun dışına çekmiş oldu. Millî Savunma Bakanlığı temsilcisi dostlarımız da bu konuyla ilgili tatmin edici hiçbir bilgi aktaramadılar bize, güven verici hiçbir yanıt alamadık. Eğer Ruslar talep ederlerse bu anlaşmanın çerçevesi içinde, pekâlâ orada o istedikleri anıtı veya anlaşmanın gerektirdiği her neyse o amacı gerçekleştirmeleri bizim taahhüdümüz altına girmiş oluyor. Gerçi elbette iki tarafın rızası bu konularda belirli ölçüde etkili olacaktır, bunu elbette göz ardı ediyor değilim ama anlaşmanın da tarafları bağlayıcılığını ve onun da bizi bir noktaya doğru sürükleyeceğini dikkate almak gerektiğini düşünüyorum. O nedenle, şu ana kadar verilmiş yanıtların tatmin edici olmadığını, Komisyonla ve zâtîalinizle paylaşma ihtiyacını duydum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın General, buyurun.

MİLLÎ SAVUNMA BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI HÂKİM TUĞGENERAL A. AKİF VURUCU – Sayın Başkanım, anlaşma hükümlerinin dışında bu konuda bir bilgi sahibi değiliz yani ancak anlaşma hükümlerini ifade edebilirim.

Rus tarafının ne tür istekleri olacak, yine anlaşma çerçevesinde, tarafların yetkili birimleri tarafından mutabakata varılan yerlerde, bunlarla ilgili bilgi değişiminde yine taraflar birbirlerine yardım edecekler bu konuda. Defin yerlerinde neler yapılabilecek, nerelerde defin yerleri var, bunlarda birbirlerine yardımcı olacaklar, bilgilendirecekler.

BAŞKAN – Ben konuya açıklık getirmek için şunu sormak istiyorum: Bu anlaşma yürürlüğe girer girmez Ruslar bakımından bir hak ortaya çıkıyor mu, yoksa bu sadece bir çerçeve mi? Bu anlaşmanın yürürlüğe girmesini takiben, şayet Cumhuriyet Halk Partili Komisyon üyelerimizin endişe ettiği bir Rus talebi ortaya çıkarsa bu anlaşmayı gerekçe gösterip olmazsa olmaz bir durum ortaya çıkıyor mu, yoksa yine bu iki tarafın anlaşması, iki tarafın karşılıklı müzakeresi sonucu ortaya çıkacak biri durum mu? Yani, bu anlaşmayla Rus tarafı “Anlaşmayı imzaladınız, bu anıtı inşa etmek mecburiyetindesiniz.” diyebilir mi, diyemez mi?

SİNAN OĞAN (İğdır) – Deseniz demez de “Değil.” der Sayın Başkanım, yani...

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Sayın Başkan, ben de söz alabilir miyim?

BAŞKAN – Tabii, buyurun Sayın Atıcı.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Yani, çok paralel bir şey olduğu için bir vurgulayıcı nokta yapalım, ondan sonra Sayın Müsteşar Yardımcısı belki cevap verebilir.

Şimdi, efendim, anlaşmanın Türkçe ve İngilizce metinlerine baktığınız zaman, burada “Birinci Dünya Savaşı” geçmiyor sadece gerekçede “Birinci Dünya Savaşı” geçiyor, bir de 2’nci maddede ama 1’inci maddenin (a) bendine ve (b) bendine baktığınız zaman, “yapılan savaşlar” diyor, hiç tartışmaz. İngilizcesine bakıyorsunuz: “As a result of wars.” diyor. Hiçbir ayırım yapmadan, bütün savaş sonucunda olan hayatını kaybetmişlerin anılarına, işte, neler yapılacağı anlatılıyor.

Elbette ki Rusya gibi diplomasiyi son derece iyi bilen, devlet geleneği olan bir ülke kalkıp da Ayastefanos gibi bir konuyu, herhâlde, bu anlaşmada gündeme getirmez ama burada, ben bile Dışişlerini az bilen bir insan olarak, bu anıtın dikilebileceğini net olarak görüyorum.

Burada, tabii ki, Hükûmeti temsil eden arkadaşlarımızın daha ileri bir yorum yapmasını bekleyemeyiz çünkü bundan sonrası siyasi yorumdur. Benim bu söylemlerim siz iktidar milletvekillerinedir. Bu konuyu tekrar değerlendirmemiz gerekiyor. Bunu netleştirelim çünkü bunu ne siz tabanınıza anlatabilirsiniz ne de hiç kimseye. O yüzden tekrar değerlendirelim, ona göre yol alalım, bir tarihî hataya imza koymayalım diye düşünürüm.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Fertekligil, buyurun.

DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI BÜYÜKELÇİ EMİNE BİRNUR FERTEKLİGİL – Sayın Başkanım, buradaki anlaşmaların çeşitli maddelerini okuduğunuz zaman, tabii, bu Ayastefanos sonrasındaki anıt, kilisenin yeniden yapılması olmasa bile, eğer kanıtlanabilirse, şehitler anısına bir yer tahsis edilmesine cevaz veren maddeler var bu anlaşmada.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Oraya anıt da dikiliyor ama anıt da var orada.

DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI BÜYÜKELÇİ EMİNE BİRNUR FERTEKLİGİL – Bununla beraber, anlaşmanın 6’ncı maddesine göre de kararların ortaklaşa alınmasını sağlayan bir ortak komisyon öngörülmüş. Dolayısıyla, 7’nci maddede de anlaşmanın yorum ve uygulanmasıyla ilgili olarak ortaya çıkacak anlaşmazlıkların bu ortak komisyon tarafından çözülmesi öngörülüyor. Çözümlemediği durumlarda, bu anlaşmazlıklar taraflar arasında istişare ve müzakere yoluyla bu mekanizma çerçevesinde ele alınabilecek. Dolayısıyla, şimdi böyle bir Rus talebi yok ama anlaşma imzalanır ve yürürlüğe girerse - burada benim yürüttüğüm bir hukuk mantığı- dolayısıyla bu konu ortak komisyona gelecektir ve ne biz Rus devletinin arzusu hilafına orada bir şey yapabiliriz ne de -bu, ortak komisyonda bir karara bağlanamazsa- onlar bizim, Türkiye Cumhuriyeti devletinin arzusu hilafına burada bir anıt yapabilirler diye biz maddelerin hepsini bütünüyle okuduğumuzda böyle bir hukuki şeye varıyoruz ama bu, tabii, benim şu anda maddeler itibarıyla kendi geliştirdiğim bir hukuki yaklaşım ama ortak komisyonun kurulma amacının bu olduğunu belki Sayın Müsteşar Yardımcımız da teyit edebilir.

BAŞKAN – Yani, şunu söyleyebilir miyiz: Bu anlaşmayla, böyle bir talep hâlinde, anıtın inşası mümkün hâle gelebiliyor ama mecburiyet yok? Bu bilahare, yine, komisyon kurulduktan sonra Türk Hükûmetinin ve Rusya Federasyonu Hükûmetinin mutabakatıyla sağlanacak. Bu sonuç aşama değil sadece bir çerçeve anlaşması. Bizim de Rusya’da inşa edeceğimiz anıtlar söz konusu. Belki bizim inşa etmek isteyeceğimiz anıtlara da Rusya Federasyonu aynı mülâhazalarla çok sıcak bakmayabilecektir.

Bunu söyleyebilir miyiz Sayın Generalim?

MİLLÎ SAVUNMA BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI HÂKİM TUĞGENERAL A. AKİF VURUCU – Sayın Başkanım, anlaşmanın 6'ncı maddesi, evet, bu düşünceyi destekler mahiyette yani anlaşmaya ilişkin faaliyetlerin eşgüdümünün sağlanması ve ortak karar alınması gereken konular bir komisyon tarafından değerlendirilecek buna göre. Böyle bir neticeye ulaşabiliriz.

BAŞKAN – Sayın Toskay, buyurun, önce size veriyim.

TUNCA TOSKAY (Antalya) – Sayın Başkanım, teşekkür ederim.

Şimdi, bu konuda yapılan müzakerelerden bir sonuç çıkarmak gerekirse, yani, bazı şeylerin, bu anlaşmanın hükümleri dikkate alındığında bir ihtiyaçla karşılaşıldığı zaman veya somut, konuştuğumuz olaylardan bir tanesiyle karşılaşıldığı zaman yoruma açık bir çerçevenin içinde bulunduğumuz gözüküyor. O gün Rusya'yla Türkiye arasındaki ekonomik, siyasi ve diğer yönlerden olan ilişkilerin düzeyi, niteliği Türkiye'yi, böyle bir taleple karşı karşıya kaldığımız zaman sıkıntıya da bırakabilir.

O bakımdan ben çok kestirme söylüyorum Sayın Başkan, yine müzakereleri sizin tabirinizle uzatmamak için biz Milliyetçi Hareket Partisi olarak bu anlaşmanın bu maddelerine bir risk taşıdığı için, ucu açık olduğu için ileride Türkiye'yi sıkıntıya sokabilecek durumla karşı karşıya getireceğini düşündüğümüz için muhalif olacağız.

BAŞKAN – Sayın Korutürk, buyurun.

OSMAN TANEY KORUTÜRK (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, şimdi, bu anlaşmanın 3'üncü maddesinin beşinci paragrafında daha açık bir ibare var dikkat ederseniz: “Arşiv belgelerine veya mahkeme kararına göre daha önce mevcut olup varlığına son verilmiş ve naaşlarının çıkarılmasının ve naklinin mümkün olmadığı Türk ve Rus defin yerlerinin belirlenmesi hâlinde defin yerinin bulunduğu taraf diğer tarafın talebi üzerine naaşların yerleştirilmesi için civarda uygun bir yer temin edecektir.” diyor, “Edecektir.” bağlayıcı hüküm veriyor.

Bütün bunlar karşısında tabii ki Rusya'daki savaşlarda şehit olmuş Türk askerlerinin huzurla yatacakları şehitliklerin yapılması son derece önemli ama Rusların Türkiye'ye karşı, Türkiye'nin en zelif zamanlarında kazanmış oldukları bir zaferi orada yeni baştan ortaya koymak için yapacakları bir anıta müsaade etmek bu devirde gerekli değildir diye düşünüyorum.

Bunlar gündeme geldiği zaman hakikaten, diğer arkadaşlarımızın da söylediği gibi, o bahsedilen, bu konuda karar alacak olan mutabakat komisyonu da büyük sıkıntıya düşecektir. Onun biz de Cumhuriyet Halk Partisi olarak buna bu gerekçeyle muhalif kalacağız.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Muhterem Oğan, buyurun.

SİNAN OĞAN (İğdır) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Şimdi, Dışişleri Bakanlığımız Temsilcisi “Komisyon uygun gördüğü takdirde bunlar yapılır.” diyor ama hiç komisyona gerek kalmadan yapılmış uygulamalar var. Örneğin, Van'daki Akdamar Kilisesinin yeniden onarılması, çanının takılmasından tutunuz da Türkiye'deki birçok kilisenin yeniden onarılması herhangi bir komisyona ve “karşılıklık” ilkesine dahi gerek duyulmadan yapılmış işlemlerdir. Bu sebeple, çok rahat bir şekilde bu anlaşmaya bakılarak bunların hepsi yapılacaktır Türkiye'de, öyle anlaşılıyor. Kaldı ki, bizim “anıt” kavramımızla Rusların “anıt” kavramı aynı değildir. Türkiye'nin yurt dışındaki anıtlarına baktığınız zaman, sadece bir “anıt”, bizim bildiğimiz anlamda bir “anıt”tan ibaret olduğunu görürsünüz. Rusların “anıt” kavramında muhakkak bir kilise vardır. Bir yerde, eğer, bir Rus askeriyle ilgili bir anıt dikiliyorsa o anıta aynı kompleks içerisinde muhakkak ki bir kilise dikilir, Rusya'ya gidenler göreceklere. Rusya'da doktora yaptığım için biliyorum. Dolayısıyla, bunu sadece “anıt” olarak düşünmeyin. Rusların burada “anıt” olarak bahsini geçirdikleri şeyi aynı zamanda bir “kilise” olarak da algılamak lazım. Yani, Türkiye topraklarında örneğin Kars'ta, örneğin İğdır'da çok savaşlar yapılmıştır. Bir anıt diktikleri zaman yanına muhakkak ki bir de kilise dikeceklerdir. Kabul edeceğiniz veya şimdi oylayacağımız şeyin bir de bu çerçeveden, bu açıdan düşünülmesinde fayda vardır.

Biz de, Sayın Bakanımın ifade ettiği gibi, Milliyetçi Hareket Partisi olarak bu gerekçelerle karşıyız.

BAŞKAN – Tabii, yine aynı şeyi, belki, tekrarlamak gerekecek: Bir anıt izni verilse dahi, yani, bunun bir projesi olacak, onaydan geçecek, bunun içinde kilise olup olmayacağı görülecek. Yani, “anıt” diye başlayıp da “kilise” diye bitirmek gibi bir şey söz konusu olmaz. Onun için, hani, varsayımdan sonuca gidip sonuçtan...

SİNAN OĞAN (İğdır) – Yok, elimizde örnek var Sayın Başkan, yani, Yeşilköy'deki “anıt” değil “kilise” aynı zamanda.

BAŞKAN – Biliyorum, yıkılan “kilise” ama burada bahsedilen “anıt”.

SİNAN OĞAN (İğdır) – Yani, Rusların kastettiği “anıt” bir tane simge, bir bir şey dikmek değil, onların anıttan kastı “kilise”dir.

BAŞKAN – Yani, daha Rusların bir talebi olmadığı için... Muhterem Oğan, daha Rusların bir talebi de olmadığı için olmayan bir talepten varsayımla sonuca varıp, sonuçtan da bugüne vazife çıkartmak...

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Efendim, siyaset öngörü sanatıdır, yapmayın.

BAŞKAN – Ama, yani, öngörü iki türlü olabilir. Benim öngörüme göre de ortada daha bir sonuç yok, yani, onun için... Ama...

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Sonuç olduğunda iş işten geçmiş olacak zaten.

BAŞKAN – Sayın Atıcı, daha o kadar dramatize etmeyin. Ortada fol yok, yumurta yok.

Görüşmeler, sanıyorum, tamamlanmıştır. Arkadaşlarımız, Komisyon üyesi arkadaşlarımız görüşlerini, muhalefet şerhi koyacaklarını belirttiler. Bu nedenle tasarının tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Tasarının maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Tasarının maddelerini okutuyorum:

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE RUSYA FEDERASYONU HÜKÜMETİ ARASINDA TÜRKİYE CUMHURİYETİ TOPRAKLARINDA BULUNAN RUS DEFİN YERLERİ İLE RUSYA FEDERASYONU TOPRAKLARINDA BULUNAN TÜRK DEFİN YERLERİ HAKKINDA ANLAŞMANIN ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TASARISI

MADDE 1– (1) 3 Aralık 2012 tarihinde İstanbul’da imzalanan “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Rusya Federasyonu Hükümeti arasında Türkiye Cumhuriyeti Topraklarında Bulunan Rus Defin Yerleri ile Rusya Federasyonu Topraklarında Bulunan Türk Defin Yerleri Hakkında Anlaşma”nın onaylanması uygun bulunmuştur.

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 2– (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 3– (1) Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Tasarının tümünü oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Özel sözcülerle ilgili önergeyi okutuyorum:

Dışişleri Komisyonu Başkanlığına

(1/776) esas numaralı Kanun Tasarısı’nın Komisyon raporu hakkında İstanbul Milletvekili Osman Aşkın Bak, Ankara Milletvekili Emrullah İşler ve Rize Milletvekili Hasan Karal’ın özel sözcüler olarak atanmasını teklif ederim. 30/05/2013

Volkan Bozkır

İstanbul

Dışişleri Komisyonu Başkanı

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Komisyon raporuna muhalefet şerhi koymak isteyen üyelerimizin 3 Haziran Pazartesi günü saat 18.00’e kadar muhalefet şerhlerini Komisyon sekreteryasına iletmelerini istirham ediyorum.

Millî Savunma Bakanlığımız temsilcilerine teşekkür ediyorum katkılarından dolayı.

Gündemin 3’üncü maddesine geçiyoruz.

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Yemen Cumhuriyeti Hükümeti arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı. (1/773) esas numaralı Tasarı 2 Mayıs 2013 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulmuştur. 8 Mayıs 2013 tarihinde de Komisyonumuza havale edilmiştir.

Sayın Ferteklil, buyurun.

DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI BÜYÜKELÇİ EMİNE BİRNUR FERTEKLİGİL – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Özellikle son yıllarda ülkemiz ile Yemen arasında ticari, ekonomik ve kültürel ilişkilerimiz ivme kazanmış ve buna paralel olarak da havacılık alanında yolcu potansiyeli de artmıştır. Türk Hava Yolları hâlihazırda haftada 6 frekans olmak üzere İstanbul-Sana, Aden ve İstanbul güzergâhında tarifeli seferler düzenlemektedir.

Ülkemiz ile Yemen arasındaki yolcu taşımacılığı, mevcut potansiyelden hareketle, hava şirketlerimizin azami ölçüde yararlanabilmeleri amacıyla, dönemsal olarak yapılan değerlendirmeler sonucunda frekans ve uçuş noktalarının artırılması Yemen’den talep edilebilmektedir. Bu taleplerimize de hukuki zemin kazandıracak havacılık alanında ulaştırma anlaşmasının yürürlüğe girmesi önem arz etmektedir.

Ülkemizin coğrafi durumunu ve uluslararası hava servislerinin ülkemizden geçmesinin getireceği çıkarlar dikkate alınarak, uluslararası sivil havacılığımızı teşvik etmek ve kalkındırmak amacıyla bugüne kadar pek çok ülkeyle Türkiye hava ulaştırma anlaşması imzalamıştır ve bu çerçevede de Yemen’le de 24 Kasım 2012 tarihinde Sana’da bu anlaşma imzalanmıştır. Bu anlaşmayla ülkelerimiz, iki ülke arasında gelişmekte olan ilişkilere katkıda bulunmak üzere Türkiye’yle Yemen arasında ayrıca hava ulaştırması alanında da günün gelişen şartlarına uygun bir anlaşmanın yapılması ve yürürlüğe girmesinin sağlanması suretiyle ilişkilerin daha ileriye götürülmesi amaçlanmaktadır.

Yemen henüz bu anlaşmanın kendi tarafındaki onay sürecini tamamlamamıştır.

Arz ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığımız Müsteşar Yardımcısı Sayın Mustafa Fırat, buyurun.

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI MUSTAFA FIRAT – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım, ben de Komisyonu saygıyla selamlıyorum.

Dışişleri Bakanlığı Temsilcimizin açıklamalarına ilaveten, bu anlaşmayla sadece uçuş frekanslarında değil diğer konularda da düzenlemeler yapılmıştır. Trafik hakları yanında havacılık güvenliği, havacılık emniyeti, işletme yetkilendirmeleri, kullanıcı ücretleri, sertifika, lisans tanınması, kod paylaşımı gibi hususlar da düzenlenmiş ve bu konulara da açıklık getirilmiştir.

Teşekkür ediyorum efendim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Atıcı, buyurun.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Sayın Başkan, Yemen’le Mersin arasında, maalesef, acı anılar var. Bir soru önergemizde, Dışişleri Bakanlığına verdiğimiz önergemizde belirttiğimiz gibi Mersin Limanından bisküvi yüklü bir gemi Yemen’e ulaştığında içinden silah çıkmıştır ve bu silahların Suriye’ye gönderileceği konusunda da ciddi bilgiler elde edilmiştir. Sadece bununla da kalmamıştır, birçok kereler Türkiye’den Türk menşeli silahlar Yemen’de ortaya çıkmıştır maalesef.

Şimdi, bununla ilgili bir bilgi, bir gelişme var mı? Daha zor bir ulaşım olan deniz yoluyla, yasak olmasına rağmen, bunlar gitti, şimdi hava yoluyla böyle bir kolaylaştırma, ulaşım kolaylığı da sağlanmış oluyor. Bu endişelerimizi biz muhafaza ediyoruz. O nedenle bu silahların akıbeti ne oldu, soruşturma yapıldı mı, ne oldu o silahla ilgili soruşturmalar, silahlar ne oldu, o konuda biraz bilgi alabilirsek ona göre tartışmaya devam edebiliriz.

DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI BÜYÜKELÇİ EMİNE BİRNUR FERTEKLİĞİL – Efendim, konu üzerinde çok ciddiyetle durulduğunu biliyorum hem Türkiye tarafında hem Yemen tarafında, fakat, şu anda tam hangi aşamada, bu soruşturma ve araştırmaların hangi aşamaya ulaştıklarını söyleyebilecek bir bilgim yok. Eğer uygun görür, müsaade ederseniz ben bu bilgileri süratle derleyip Sayın Milletvekilimize arz edeceğim.

BAŞKAN – Bu, tabii, görüştüğümüz anlaşmayla doğrudan bağlantılı bir konu olmadığı için...

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Doğrudan bağlantılı Sayın Başkan. Çünkü ulaşım kolaylığı sağlıyoruz. Gönül ister ki yasal olmayan yollarla ne bir silah ne herhangi bir ürün hiçbir ülkeye gitmesin ama realite bu değil, bunu hepimiz biliyoruz. Şimdi, nasıl ki illegal yollarla gemiyle silah gidiyorsa bu kolaylaştırılmış yollarla, alıncı uçaklarla da bu silahlar, pekâlâ, gidebilir. Geçmişte bunların örnekleri de yaşandı. Rusya’dan uçan bir uçağı biz ülkemize indirdik, içinde –sizin tespitlerinize göre- silah yapımında kullanılacak malzemeler çıktığı iddia edildi. Bunlar mümkün. Yemen gibi şaibe olan bir destinasyona böyle bir anlaşma sıkıntılı gibi görünüyor. O açıdan doğrudan konumuzla ilgili, yoksa herhangi bir konuyu açmak için getirmedim efendim.

BAŞKAN – Yani, şunu mu söylemek istiyorsunuz: “Yemen’le hava trafiğini ve deniz trafiğini kapatalım.” mı demek istiyorsunuz?

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Efendim, öyle bir şey demiyorum. Oradaki silahların durumu ne oldu, bunu öğrenirsek eğer...

BAŞKAN – Hayır ama son söylediğiniz o anlama geliyor, yani...

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Hayır efendim, Yemen devleti eğer bu işin içindeyse -sadece faraziye mi söylüyorum- Yemen devleti bu işin içindeyse ve buna ev sahipliğini bilerek yapmış ise bizim, tabii ki, ilişkilerimizi gözden geçirmemiz gerekir. O zaman, böyle bir anlaşmayı yapalım mı, yapmayalım mı konusunu güçlü bir devlet olarak düşünmemiz gerekir. O yüzden soruyorum, ne oldu silahlar? Yani, bir kimseyi suçladığımdan filan değil. Çünkü bu bir realite, kimsenin inkâr edeceği bir şey değil, yorum değil. Gitti bir gemi dolusu silah, maalesef, Mersin Limanından “bisküvi” diye yola çıktı, Yemen’de ele geçti. Onun dışında birçok kereler silahlar ele geçirildi.

Yoruma gerek yok, yani ne oldu diye soruyorum. Bu anlaşmanın akıbeti için önemli.

BAŞKAN – Sayın Atıcı, kayda iddialar geçiriyorsunuz sanki kesinleşmiş olay varmış gibi. Yani “Birçok silah daha ele geçirdi.” dediğiniz bir durum ben bilmiyorum, var mı öyle bir şey?

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Efendim, var. Ben size göndereyim onun belgelerini hatta arkadaşlara da...

BAŞKAN – Hayır, yani ispatlanmış bir durum varmış gibi oradan sonuca gidiyorsunuz...

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Efendim, yani, Mersin Limanından bir gemi dolusu silahın gittiğine ispat gerekiyor mu?

BAŞKAN – Hayır ama “Ona ilave bir sürü daha ele geçirildi.” diyorsunuz. Yani...

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Efendim, peki, yani...

BAŞKAN – Ben basın haberlerinden kaynaklanarak sonuca gidersek...

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Peki, tamam efendim, peki, vazgeçtim efendim bu iddiamdan. Bir gemi dolusu silah yeterlidir konuşmak için.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Yani, ama diğer konuştuklarımı da size tek tek gösteririm, yani, nereden, kaç tane...

BAŞKAN – Gazete gösterecekseniz ben okuyorum gazeteyi.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Peki, o zaman bir gemi dolusu silahtan yola çıkalım efendim, yani, hiç dallandırmaya, budaklandırmaya gerek yok.

BAŞKAN – Yani diğer, “Başkaları da var.” dediğinizi geri aldığınızı düşünüyorum, öyle mi?

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Efendim, geri almıyorum ama bir gemi dolusu silahın Yemen’e gittiğinden hepimiz mutabıkız, o noktadan hareketle devam edelim.

OSMAN AŞKIN BAK (İstanbul) – Biz değiliz.

BAŞKAN – Hepimiz mutabık değiliz.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Yemen’e silah gittiği konusunda mutabık değilsiniz?

OSMAN AŞKIN BAK (İstanbul) – Biz mutabık değiliz.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Yemen’de silah ele geçirilmedi, öyle mi?

BAŞKAN – Hayır, bakın...

OSMAN AŞKIN BAK (İstanbul) – Siz orada mıydınız? Biz değiliz. Kendi adınıza konuşun.

BAŞKAN – Şimdi, adli makamların tahkikatı devam eden bir konuda olmuş gibi sonuca varıp “Hepimiz mutabıkız.”, hepimizi değil de sizi kapsar sadece.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Sayın Başkan, Mersin Limanından “bisküvi” diye yola çıkan silahlar Yemen’de ele geçirildi mi, geçirilmedi mi?

BAŞKAN – Bilmiyorum ben.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Bilmiyorsunuz, peki, bu da kayıtlara geçti.

BAŞKAN – Adli makamlar karar verecekler.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Peki efendim, yani, bu da kayıtlara geçti.

BAŞKAN – Tabii.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Dünyaya bakış açınız, olaylara bakış açınız çok netleşti. Çok teşekkür ediyorum ama hakikaten, yani, bunu sizin, diğer arkadaşlar söyleyebilir ama sizin söylemeniz çok enteresan Sayın Başkan bir diplomat olarak.

BAŞKAN – Zaten benim bütün söylediklerimi enteresan bulmanız normal Sayın Atıcı.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Efendim, hepsi enteresan demiyorum ama bu söyleminiz gerçekten, yani, düşündürücüdür. Bu kadar net bir şekilde, sizin Hükûmetinizin dahi açıkladığı “Evet, Yemen’de silahlar ele geçirildi.”, bu Komisyonunda nasıl söylersiniz böyle bir şeyi? Komik hakikaten yani.

BAŞKAN – Benim sözlerimi komik buluyorsanız, yani, çok daha komik sözler dinledik burada.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – “Ele geçirilmedi.” diyorsanız komiktir Sayın Başkan. Eğer “Yemen’e Türkiye’den Mersin Limanından silah gitmedi.” diyorsanız bu komiktir, tartışılacak bir şey de yok.

BAŞKAN – Bakın Sayın Atıcı, siz Doktor olarak, tabii ki, hukuk sisteminin işleyişini bilmiyor olabilirsiniz.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Ya, ne doktoru, ne alakası var? Ben gazete okuyan bir insanım, Hükûmetin açıklamalarını dinleyen bir insanım.

BAŞKAN – Hani, onun için, yani, ben bunu daha önce de söyledim: Doktor olarak hukuk işlerine merak sardığınız için. Hukuk sisteminde kesinleşmemiş hiçbir konu hakkında konuşma hakkına sahip değilsiniz çünkü hukuken hata olur.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Efendim, bu hukuk konusu değil.

BAŞKAN – Devam eden bir süreç var, sonucu ortaya çıkmamış. Sonucu ortaya çıkmamış bir şey hakkında gazete haberlerine dayanarak bir şey ortaya atıyorsunuz, olmuş gibi de anlaşmanın iptaline, yapılmamasına varacak sonuçlara varıyorsunuz.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Sayın Başkan, bu, Türkiye Cumhuriyeti Hükûmetinin ifadesidir.

BAŞKAN – Bunu da komik buluyorsunuz, ben hiç komik bulmuyorum.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Bu, Türkiye Cumhuriyeti Hükûmetinin ifadesidir, oradaki silahların bulunduğu ve tespit edildiği tespit edilmiştir. Ben bir tespit hakkında konuşuyorum, yorum, iddia değil Sayın Başkan. Yani, neresindeyiz konunun anlamadım? Hadi bunu kamuoyuna söyleseniz anlarım, “Siyaset yapıyorsunuz.” derim. Burada birbirimize siyaset mi yapacağız?

BAŞKAN – Yok.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Yani, bu gemi bulundu, silahlar tespit edildi. Sizin Hükûmetiniz de kalktı bunun açıklamasını yaptı. Şimdi yok hukuki süreç... Elbette ki hukuki süreç devam edecek ama bu bir tespittir, suçlunun kim olduğunu bilmiyoruz.

BAŞKAN – Evet, teşekkür ederim.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Ben bunu istiyorum: Bu soruşturma netleşti mi, elimizde bilgi var mı? Ben “Şu suçludur.” demiyorum, ben bir tespiti söylüyorum. Bu bir tespittir, siz daha bu tespite itiraz ederseniz yani, hakikaten komik olur. Ama bu kimin suçudur, ne siz bilirsiniz ne ben bilirim.

BAŞKAN – Doğru.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Bu bir hukuki süreçtir. Ama bu silahlar ele geçirilmiştir ve bu da herkes tarafından da bilinir. Sizin Hükûmetiniz de bunu kabul etmiştir. Onun bilgilerini ben istedim, sanıyorum gönderecekler.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Söz almak isteyen başka Komisyon üyemiz olmadığı cihetle, tasarının tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Tasarının maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Tasarının maddelerini okutuyorum:

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÛMETİ VE YEMEN CUMHURİYETİ HÜKÛMETİ ARASINDA HAVA ULAŞTIRMA ANLAŞMASININ ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TASARISI

MADDE 1– (1) 24 Kasım 2012 tarihinde Sana’da imzalanan Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Yemen Cumhuriyeti Hükûmeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşması’nın onaylanması uygun bulunmuştur.

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 2– (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 3– (1) Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Tasarının tümünü oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Özel sözcülerle ilgili önergeyi okutuyorum:

Dışişleri Komisyonu Başkanlığına

(1/773) esas numaralı Kanun Tasarısı'nın Komisyon raporu hakkında Ankara Milletvekili Emrullah İşler, Rize Milletvekili Hasan Karal ve İstanbul Milletvekili Ahmet Berat Çonkar'ın özel sözcüler olarak atanmasını teklif ederim. 30/05/2013

Volkan Bozkır

İstanbul

Dışışleri Komisyonu Başkanı

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığımız temsilcilerine teşekkür ediyorum.

Gündemin 4'üncü maddesine geçiyoruz.

Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ve Yemen Cumhuriyeti Hükûmeti arasında Teknik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı. (1/775) esas numaralı Tasarı 8 Mayıs 2013 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulmuştur. 14 Mayıs 2013 tarihinde de Komisyonumuza havale edilmiştir.

Sayın Ferteklîgil, buyurun.

DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI BÜYÜKELÇİ EMİNE BİRNUR FERTEKLİGİL – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Yemen ile Türkiye arasında ekonomik ve ticari ilişkilerin geliştirilmesine önem atfediyoruz. 2011 yılında 273 milyon dolar olarak gerçekleşen ikili ticaretimiz 2012'de 500 milyon dolara yaklaşmıştır. Yemen'de, müteahhitlerimiz tarafından, bugüne kadar tamamlanan projelerin toplam değeri 1,5 milyar doları aşmıştır.

Yemen'in kalkınmasına ve istikrarına atfettiğimiz önem çerçevesinde 20 Ekim 2012 tarihinde Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Yemen Cumhuriyeti Hükûmeti arasında bir teknik iş birliği anlaşması imzalanmıştır. Söz konusu anlaşma ile Yemen Cumhuriyetinin kalkınmasına yardımcı olmak üzere iki ülke arasında tarihî ilişkileri yeniden canlandırmak, ikili ticaret hacminin geliştirilmesini sağlamak ve kültürel bağları güçlendirerek dostluk ilişkilerini artırmak hedeflenmektedir. Bu çerçevede, geçtiğimiz yıl Sana'da açılan TİKA Koordinasyon Ofisi Yemen'e yönelik desteğimizi artırarak sürdüreceğimizin de somut bir göstergesini oluşturmaktadır.

TİKA son dönemde belli başlı faaliyetler olarak Yemen'de Türk-Yemen Kalkınma Vakfının açılmasına destek vermiş, Sana Üniversitesi Türk Dili ve Tercüme Bölümünün sınıfları ve öğretmen odaları inşa edilmiş, Türk-Yemen Meslek Enstitüsünün Halıcılık ve Gümüş İşletmeciliği bölümleri açılmıştır. Ayrıca, Yemen'in 3 şehrinde kurulacak 60 diyaliz ünitesi için ihale yapılmış, Al Jawf vilayetinde meydana gelen sel felaketinden sonra yardım çalışmaları yürütülmüş, Sana El Yazması Eserleri Sergi Salonunun tadilatı başlatılmış, belediyelerinin altyapı faaliyetleriyle ilgili uzman desteği sağlanmıştır. Bu anlaşma bu tür faaliyetlerin devamı için de gerekli hukuki zemini oluşturmaktadır.

Arz ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

TİKA Başkan Yardımcısı Sayın Harun Tuncer, buyurun.

TİKA BAŞKAN YARDIMCISI HARUN TUNCER – Sayın Başkanım, değerli Komisyon üyeleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Bu anlaşma ile Türkiye Cumhuriyeti ile Yemen Cumhuriyeti arasında ekonomik, ticari, sosyal, kültürel ve teknik alanlarda kalkınma ve teknik iş birliğiyle gereken hâllerde insani ve acil yardımların yapılmasına imkân tanınmaktadır. Bu anlaşmayla, ayrıca, TİKA'nın Yemen'de bir program koordinasyon ofisi açmasını ve ilgili faaliyetlerine ilişkin çeşitli hükümleri düzenlemektedir. Bu anlaşmadan sonra TİKA Yemen'de bir program koordinasyonu ofisi açmış ve faaliyetlerine başlamıştır.

Arz ediyorum efendim.

DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI BÜYÜKELÇİ EMİNE BİRNUR FERTEKLİGİL – Sayın Başkanım...

BAŞKAN – Buyurun.

DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI BÜYÜKELÇİ EMİNE BİRNUR FERTEKLİGİL – Yemen onayladı bu anlaşmayı, kendi iç prosedürlerini bitirdi.

BAŞKAN – Tamam, teşekkür ederim.

Sayın Atıcı, buyurun.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Sayın Başkan, bu anlaşmada teknik olarak ne var onu merak ediyorum. Sosyal var, tıbbi var, mali var, insani var, birçok şey var ama anlaşmanın adı “Teknik İşbirliği Anlaşması” “Teknik İşbirliği” diyor ama içinde teknikten başka her şey var. Bunu nasıl izah edecekler acaba?

BAŞKAN – Buyurun.

TİKA BAŞKAN YARDIMCISI HARUN TUNCER – Efendim, “Teknik İşbirliği Anlaşması” bir çerçeve kavram olarak kullanılmaktadır. Aslında kalkınma yardımlarını içermektedir. Dolayısıyla, kalkınma yardımları, yani “Teknik İşbirliği” derken sadece teknoloji anlamında kullanılmamaktadır, “teknik yardım” kavramı bir kapasite inşası, karşı ülkede her alanda kapasite inşasını, karşılıklı bilgi alışverişini, know-how transferini, işte, insan kaynaklarının geliştirilmesi gibi bütün alanlarda bir iş birliğini kapsamaktadır. Yoksa sadece teknik veya teknoloji kastedilmemektedir. Teknik bir terim olarak kalkınma yardımlarında kullanılmaktadır. Dolayısıyla, çerçeve bir kavramdır efendim.

BAŞKAN – Uluslararası bir tabirdir. OECD’de de “Teknik İşbirliği”...

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Bugüne kadar yüzlerce anlaşma imzaladık, hepsinde “İşbirliği Anlaşması” diye geçer, bu niye “teknik” diye geçiyor onu anlamadım.

BAŞKAN – Muhterem Oğan, buyurun.

SİNAN OĞAN (İğdır) – Teşekkür ederim.

Efendim, hatırlarsanız Pakistan’da deprem olduğunda ciddi oranlarda bir deprem parası toplanmıştı. Daha sonra, eğer yanlış bilmiyorsam, bu TİKA’nın kullanımına örtülü ödenek olarak verildi. TİKA’nın böyle örtülü ödeneği var mıdır? Bunu örneğin Yemen’de kullanabilir mi veya kullanıyor mu veya kullanacak mı?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Tuncer, buyurun.

TİKA BAŞKAN YARDIMCISI HARUN TUNCER – Efendim, bizim resmî bütçemiz var her yıl Meclisçe onaylanan. Onun dışında bize tahsis edilmiş özel olarak bir örtülü ödenek yoktur. Ayrıca, bildiğim kadarıyla, şu anda bildiğim kadarıyla Yemen’deki faaliyetlerimizde böyle bir ödenek kullanıldığına ilişkin şu anda bende bir bilgi yoktur. Yemen’de şu anda biz Türk-Yemen Dostluk Meslek Lisesi, Endüstri Meslek Lisesi kurduk ve faaliyetlerine başlamıştır iki bölümü. Diyaliz merkezleri kuruyoruz. Ayrıca Sana Üniversitesinin Türkoloji Bölümünün tefrisatı yapıldı. Buna benzer daha önce de insani yardımlar, çok kıstıtlı insani yardımlar yapıldı. Dolayısıyla, Yemen’de bir örtülü ödenekten bir harcama yapıldığına ilişkin bilgim bulunmamaktadır efendim.

BAŞKAN – Buyurun Muhterem Oğan.

SİNAN OĞAN (İğdır) – Sorumun Pakistan’la ilgili kısmına cevap alamadım. Ben eski bir TİKA mensubuyum, TİKA’da uzun yıllar da çalıştım. Kurumu iyi, yakından tanıyorum. Dolayısıyla, net olarak şunu söyleyebilir misiniz? Pakistan’a toplanan deprem paralarının TİKA’ya aktarılmadığını, bunun kullanılmadığını söylemeniz yeterli çünkü kayıtlara geçecek.

Teşekkür ederim.

ŞABAN DİŞLİ (Sakarya) – Deniz Feneri’ne aktarıldı, bu tarafa aktarılmadı. Yanlış biliyorsun.

BURHAN KAYATÜRK (Van) – Ben de bu yanlış düzeltmek için söz almıştım.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Tuncer.

TİKA BAŞKAN YARDIMCISI HARUN TUNCER – Efendim, benim, deprem paralarının TİKA’ya aktarıldığına ilişkin bir bilgim yok. Dolayısıyla, Komisyona -takdir edilirse- daha sonra bilgi sunarız ama bende böyle bir bilgi bulunmamaktadır.

BAŞKAN – Sizin bilginiz olmadığı takdirde böyle bir şeyin olması mümkün mü? Siz TİKA Başkan Yardımcısısınız.

SİNAN OĞAN (İğdır) – Ama “Öyle bir şey yok.” diyemiyor Sayın Başkanım, “Benim bilgim yok.” diyor, farklı şeyler.

BAŞKAN – Sayın Kayatürk bir şey söyleyecekti.

Buyurun.

BURHAN KAYATÜRK (Van) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Ben de burada bir yanlış anlaşılmayı gidermek istedim. Doğrusu, benim de bildiğim kadarıyla, ki hepimizin bildiği, böyle bir örtülü ödenek söz konusu değildir. Ancak, Pakistan konusuna geldiğimizde, ben Türkiye-Pakistan Parlamentolar Arası Dostluk Grubu Başkanımı aynı zamanda. Pakistan’da hem 2005 depreminde hem daha sonra 2009 sel felaketinde Türkiye Hükûmetiyle, milletle, halkıyla Pakistan’daki kardeşlerinin yanında oldu. Ancak, bu sel felaketinde toplanan paralar Pakistan’daki dört eyaletin hükûmetlerine,

özellikle sel felaketinin etkin olduğu yerlere verilmek istendi. Daha sonra hem bir kısım Pakistan'lı insanlardan gelen samimi tavsiyeler üzerine hem bizim de düşündüğümüz, Sayın Başbakanımızın son olarak verdiği bir kararla bunu yine Pakistan halkının hizmetine verilecek şekilde, TİKA'nın kontrolünde TOKİ ve AFAD iş birliği ile burada, bu paranın Pakistan'da harcanması...

OSMAN OKTAY EKŞİ (İstanbul) – Gene verilmemiş yani.

BURHAN KAYATÜRK (Van) – Tabii... Bu para orada hastane, okul ve yerleşim yeri, yani fakirlere ev yapmak üzere orada ihaleler yapıldı, verildi ve onların çok önemli bir kısmı da bitti. Pakistan'daki dört eyaletin hükûmetinin de bu konuda çok büyük bir memnuniyet duyduğu, "İyi ki bunu, bu şekilde yaptınız." dediği de şu anda ortada, zaten basından bu, çok rahat takip edilebilir. Bence çok yerinde bir anlayışla burada toplanan, halkımızın verdiği para, Hükûmetimizin verdiği paranın her kuruşu Pakistan'da sonuna kadar Pakistan halkı için, mağdur halkı için kullanılmış oldu. O da zaten hesaplarda, kitaplarda ortada olan bir gerçek.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Muhterem Oğan, buyurun.

SİNAN OĞAN (İğdır) – Teşekkür ederim.

Ben Sayın Kayatürk'e açıklaması için teşekkür ediyorum. Biz de zaten "Bu para niye Pakistan'a harcandı? Niye orada şu yapıldı?" diye sormadık, sadece bunun bu şekilde yapılıp yapılmadığını sorduk. Sayın Kayatürk doğru bilgi verdi, benim de bilgim o yöndedir ama Sayın Başkan Yardımcısının bundan haberi yok, o da ilginç bir durum veya buradaki bazı arkadaşlarımız hemen konuya farklı yönden yaklaştılar, "Deniz Feneri" dediler, başka...

ŞABAN DİŞLİ (Sakarya) – Biz "Yemen'de harcanmak üzere oraya verildi." dedik.

SİNAN OĞAN (İğdır) – Olur mu canım?

ŞABAN DİŞLİ (Sakarya) – Evet, kayıtları açar bakarsak orada toplananın Yemen'de...

SİNAN OĞAN (İğdır) – Sayın Dişli, "Yemen'de de harcanacak mı?" diye sordum.

ŞABAN DİŞLİ (Sakarya) – "Orada mı harcandı, Yemen'de mi harcandı?" dediniz.

SİNAN OĞAN (İğdır) – Hayır. Kayıtlarımız var ortada, burada bu kadar da şahidimiz var. Pakistan'da harcandığı ifade ediliyor, "Aynı şekilde Yemen'de de harcanacak mı?" diye sordum çünkü Pakistan'da nasıl harcandığını biliyorum, bilerek sordum, tesadüfen sormadım. Siz karşı çıktınız, Sayın Başkan Yardımcısının haberi yok.

Teşekkür ederim. Sayın Kayatürk doğru bilgiyi verdi. Yani, bu tür bilgileri vermekten çekinmemek lazım. Her sorulan sorunun altında illa bir art niyet aramamak lazım.

ŞABAN DİŞLİ (Sakarya) – Biliyordusanız doğru bilgiyi söyleseydin, niye...

SİNAN OĞAN (İğdır) – Doğru bilgiyi söylüyorum, "Bu şekilde mi yapılmıştır?" diyorum, Sayın Başkan Yardımcısı "Haberim yok." diyor. Söylediklerimiz ortadadır. Kaldı ki TİKA'nın kuruluş kanununda böyle bir şey yoktur, onu da söyleyeyim. TİKA bütçesine aktarılıp sonra kullanılması lazım, "örtülü ödenek" diye TİKA'nın kuruluş yapısında, böyle bir "örtülü ödenek" kavramı yoktur, sonradan ilave edilmiştir.

TİKA BAŞKAN YARDIMCISI HARUN TUNCER – Efendim, bir eklemede bulunabilir miyim?

BAŞKAN – Tabii, buyurun.

TİKA BAŞKAN YARDIMCISI HARUN TUNCER – Yani, "TİKA'ya bir örtülü ödenek var mı?" sorusuna cevaben aslında, bildiğim kadarıyla yok demiştim, yoksa Pakistan için, bu acil ve afet durumlarında toplanan paraların TİKA'nın koordinasyonunda TOKİ veya diğer, AFAD gibi kurumlarımız vasıtasıyla yapılmasında TİKA'nın koordinasyon yapmasına veya TİKA eliyle birtakım projelerde kullanılmasına mevzuat zaten izin vermektedir efendim. Dolayısıyla, yapılan şeylerde TİKA'nın mutlaka koordinasyon rolü var, TİKA vasıtasıyla kullanılmıştır ama ben örtülü ödenek anlamında...

SİNAN OĞAN (İğdır) – Ben kayıtları alacağım, o kayıtlarla da basın açıklaması yapacağım. Yapmayın, Allah aşkına, ne konuştuğunuzu... Beş dakika önce konuştuğunuzu beş dakika sonra yalanlıyorsunuz.

TİKA BAŞKAN YARDIMCISI HARUN TUNCER – Düzeltiyim efendim.

SİNAN OĞAN (İğdır) – "Düzeltiyim." dersiniz ayrı bir şey ama "Ben öyle söylemedim." dersiniz olmaz.

TİKA BAŞKAN YARDIMCISI HARUN TUNCER – Düzeltiyim efendim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sanıyorum durum açıklığa kavuşmuştur.

Tasarının tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Tasarının maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Tasarının maddelerini okutuyorum.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ VE YEMEN CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ ARASINDA TEKNİK İŞBİRLİĞİ ANLAŞMASININ ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TASARISI

MADDE 1- (1) 20 Ekim 2012 tarihinde Sana'da imzalanan "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Yemen Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Teknik İşbirliği Anlaşması"nın onaylanması uygun bulunmuştur.

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 2- (1) Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 3- (1) Bu kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Tasarının tümünü oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Özel sözcülerle ilgili önergeyi okutuyorum:

Dışişleri Komisyonu Başkanlığına

(1/775) esas numaralı Kanun Tasarısı'nın Komisyon raporu hakkında İstanbul Milletvekili Ahmet Berat Çonkar, İstanbul Milletvekili İsmail Safi ve Sakarya Milletvekili Şaban Dişli'nin özel sözcüler olarak atanmasını teklif ederim.

Volkan Bozkır

İstanbul

Dışişleri Komisyonu Başkanı

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

TİKA temsilcisine teşekkür ediyorum.

Gündemimizin 5'inci ve son maddesine geçiyoruz.

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Şili Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gümrük Konularında İşbirliği ve Karşılıklı Yardım Anlaşmasının Onaylanması Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı. (1/777) esas numaralı Tasarı 9 Mayıs 2013 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi'ne sunulmuştur, 17 Mayıs 2013 tarihinde de Komisyonumuza havale edilmiştir.

Sayın Ferteklilgil, buyurun.

DİŞİŞLERİ BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI BÜYÜKELÇİ EMİNE BİRNUR FERTEKLİGİL – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Şili Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gümrük Konularında İşbirliği ve Karşılıklı Yardım Anlaşması Şili Cumhurbaşkanı Piñera'nın Sayın Cumhurbaşkanımızın davetine icabetle ülkemizi ziyareti sırasında Hükümetimiz adına Gümrük ve Ticaret Bakanı Sayın Hayati Yazıcı ve Şili Hükümeti adına da Dışişleri Bakanı Alfredo Moreno tarafından 19 Kasım 2012 tarihinde Ankara'da imzalanmıştır. Anlaşmayla gümrük suçlarının önlenmesi, soruşturulması ve bu suçlarla mücadele hususlarında iş birliği, gümrük idareleri arasında karşılıklı bilgi, belge, mevzuat ve tecrübe paylaşımı öngörülmektedir. Şili ile Türkiye'nin serbest ticaret anlaşması mevcuttur. Serbest ticaret anlaşmasının 1 Mart 2011 tarihi itibarıyla yürürlüğe girmesi ile 2010 yılında 393 milyon ABD doları olarak gerçekleşen ticaret hacmimiz 2012 yılında 641 milyon dolara yükselmiştir. Bu da gümrük işlerinde de iş birliğinin gerekliliğini ve faydasını ortaya koymaktadır. Şili'nin bu anlaşmayla ilgili iç onay işlemlerini tamamladığı Aralık 2012 tarihinde Türkiye'ye bildirilmiştir.

Arz ederim.

BAŞKAN – Gümrük ve Ticaret Bakanlığı Müsteşar Yardımcısı Sayın Mehmet Güzel, buyurun.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI MEHMET GÜZEL – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Komisyonunun değerli üyelerini saygıyla selamlıyorum.

Sayın Büyükelçimizin de belirttiği gibi bu karşılıklı idari yardım anlaşması ile gümrük suçlarının önlenmesi, soruşturulması ve bu suçlarla mücadele etme hususlarında tarafların birbirleriyle iş birliği yapmaları ve karşılıklı yardım sağlamalarını kapsamaktadır. Bu anlaşma ile aynı zamanda gümrük idareleri arasında karşılıklı olarak bilgi, belge ve gümrük mevzuatı değişimiyle, tecrübe paylaşımı öngörülmektedir.

Arz ederim Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Sayın Atıcı, buyurun.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Sayın Başkan, biz bu anlaşmayı çok önemsiyoruz. Eğer siz de uygun görürseniz acilen de Genel Kurulda görüşülmesini talep ediyoruz çünkü gerçekten Şili’den öğreneceğimiz şeyler olabilir. Yani, onlar gümrük kapılarına kamera koyuyorlar mı? Mesela, bizim Yayladağı’nda olmadığını Sayın Bakan söyledi. Efendim, gümrükten giriş çıkışlar konusunda tecrübelerini bizimle paylaşabilirler. Böylece biz de sınırlarımızı daha iyi koruma yoluna gidebiliriz. Çok acilen Şili’ nin yardımına ihtiyacımız olduğunu düşünüyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Nüktedan konuşmanız için teşekkür ediyorum.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Nüktedan değil, gerçek Sayın Başkanım.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI MEHMET GÜZEL – İlave bir şey yok.

BAŞKAN – Tasarının tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Tasarının maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Tasarının maddelerini okutuyorum.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE ŞİLİ CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ ARASINDA GÜMRÜK KONULARINDA İŞBİRLİĞİ VE KARŞILIKLI YARDIM ANLAŞMASININ ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TASARISI

MADDE 1- (1) 19 Kasım 2012 tarihinde Ankara’da imzalanan “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Şili Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gümrük Konularında İşbirliği ve Karşılıklı Yardım Anlaşması”nın onaylanması uygun bulunmuştur.

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 2- (1) Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 3- (1) Bu kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Tasarının tümünü oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Özel sözcülerle ilgili önergeyi okutuyorum.

Dışişleri Komisyonu Başkanlığına

(1/772) esas numaralı Kanun Tasarısı’nın Komisyon raporu hakkında İstanbul Milletvekili Osman Aşkın Bak, Van Milletvekili Burhan Kayatürk ve İstanbul Milletvekili İsmail Safi’nin özel sözcüler olarak atanmasını teklif ederim.

Volkan Bozkır

İstanbul

Dışişleri Komisyonu Başkanı

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Teşekkür ediyorum.

Eğer gündeme getirilecek ilave bir husus yoksa Komisyon üyelerimiz tarafından Dışışleri Komisyonunun 24'üncü Yasama Dönemi Üçüncü Yasama Yılı 24'üncü Toplantısını kapatıyorum.

Komisyon üyelerimize ve toplantıya katılan bürokratlara da teşekkür ediyorum.

Kapanma Saati :12.43